

L'Argumentari Anti-Apocalíptic sobre la IA

written by Joan Vicens Agustí Enríquez

Introducció

La intel·ligència artificial (IA) és una eina poderosa que pot millorar la nostra vida diària i transformar la societat. En aquest document, explorarem els beneficis de la IA i com pot ser utilitzada de manera responsable.

Voldria argumentar, per a “cunyats” i converses “tavernícoles”, a favor de la intel·ligència artificial (IA) en converses amb persones crítiques que creuen que serà perjudicial per a la humanitat. La IA és molt útil i ajuda els humans. Com qualsevol eina, pot ser utilitzada per al bé o per al mal, depenent de la voluntat individual de cada persona. Si l'argument és que la IA eliminarà llocs de treball, cal recordar que durant la revolució industrial es deia el mateix, però el progrés va crear nous oficis i va requerir que les persones es recicllessin i es formessin. Un exemple personal és que, amb 64 anys, faig servir la IA per ajudar-me i a reciclar-me.

Vull engaltar una mirada “lúcida” i pràctica que, francament, es mereixi ser escoltada als sopars familiars i a les tertúlies de bar. Un argumentari amb un toc irònic (digne d'un bon “cunyat”) i també amb punts sòlids per defensar la utilitat de la intel·ligència artificial:

□ L'Argumentari Anti-Apocalíptic sobre la IA

□ En versió “tavernícola”

- “La IA és el final de la humanitat...” – Mira, això ho deia també la gent quan van aparèixer els telèfons mòbils, internet, o fins i tot quan es va inventar el tren. I resulta que encara respirem.

- “Tothom es quedarà sense feina!” – I amb la rentadora també devien pensar que els bugaders s’acabaven... I tanmateix, van aparèixer informàtics, “influencers” i mestres de ioga online. El món canvia, i amb ell, les feines.
- “Ara tot ho faran les màquines!” – Sí, i estem encantats que la màquina ens faci el cafè exactament com ens agrada, o ens recomani una sèrie que clava els nostres gustos millor que el nostre cunyat.
- “Però la IA pot fer mal...” – Clar, com qualsevol eina. Amb un martell pots ajustar una porta o esberlar-li el cap algú. El problema no és el martell, sinó com s'utilitza.

□ En versió més seriosa

- Utilitat real: La IA pot ajudar en medicina, educació, ciència, accessibilitat... No és ciència-ficció, són aplicacions que ja existeixen.
- Reciclatge professional: Gent com jo, que troba en la IA una manera de continuar aprenent i adaptant-se, és l'exemple que el coneixement no té edat.
- Revolució industrial 2.0: Com he dit abans, cada revolució tecnològica ha provocat canvis, però també ha generat noves oportunitats. La IA pot fer el mateix si la societat l'acompanya amb formació, regulació i consciència.

Quins són els principals arguments contraris a la IA i com rebatre'ls?

Aquí descriu un resum dels principals arguments contraris a la intel·ligència artificial i com rebatre'ls amb sentit comú, dades i una mica de picardia:

△□ Arguments contraris a la IA

1. Destrucció de llocs de treball

“La IA ens deixarà tots a l'atur!”

- Rebatiment: És cert que automatitza tasques, però també crea nous rols (analistes de dades, entrenadors de models, especialistes en ètica digital...). Com en la Revolució Industrial, el repte és adaptar-se, no resistir-se. La formació contínua és clau.

2. Pèrdua de privacitat

“La IA ens espia i recopila dades!”

- Rebatiment: La preocupació és legítima, però no exclusiva de la IA. Les xarxes socials, els mòbils i les targetes de crèdit també ho fan. La

solució no és rebutjar la tecnologia, sinó regular-la amb transparència i control ciutadà.

3. Dependència excessiva

“Ens tornarem ximples si ho fa tot la IA!”

- Rebatiment: La IA pot ser una eina que amplifica la intel·ligència humana, no la substitueix. Igual que una calculadora no ens fa menys intel·ligents, sinó més eficients. El cervell humà continua sent insubstituïble per a la creativitat, l'empatia i el pensament crític.

4. Riscos ètics i discriminació

“La IA pot ser racista o injusta!”

- Rebatiment: Això passa si s'entrena amb dades esbiaixades. Però justament per això cal auditar, supervisar i millorar els sistemes. La IA no té prejudicis per si sola; els hereta dels humans. La solució és fer-la més justa que nosaltres.

5. Amenaces existencials

“La IA ens destruirà!”

- Rebatiment: Aquest és el discurs de pel·lícula. La realitat és que la IA actual és narrow AI, especialitzada en tasques concretes. La superintel·ligència és una hipòtesi llunyana. Mentrestant, el focus ha de ser en ús responsable i beneficis socials.

□ Com explicar la IA amb humor de sobretaula

- □ “La IA és com aquell “cunyat” que ho sap tot... però encara no sap fer un ou ferrat”
Té resposta per a tot, però si li demanes que et fregeixi l'ou a la paella... cuita que cuita. Encara li falta “seny” casolà.
- □ “La IA és com tenir un cervell subcontractat en línia”
No dorm, no es queixa, no demana cafès. Però si li demanes opinió sobre la quotidianitat, et contesta amb un article científic en comptes d'un bon refrany.
- □ “És com Siri amb màster i el Google amb personalitat”
Fa més gràcia que Siri, menys nervis que el corrector automàtic, i té més coneixements que el teu cunyat... tot i que, com ell, a vegades s'inventa coses.
- □ “Com el ganivet de cuina: útil per tallar pernil o fer un desastre”
No culpem el ganivet, culpem qui l'agafa per la fulla. Doncs amb la IA, igual: tot depèn de qui la fa servir... i com!
- □ “La IA no ens prendrà la feina... però ens farà reciclar el cervell”

L'automòbil no va fer desaparèixer els carreters; va crear xofers i repartidors més ràpids, a més llocs i per a més gent. De la mateixa manera, la IA ens farà més espavilats si la sabem aprofitar.

□ IA: Intel·ligència Artificial o Ironia Assegurada?

□ Coses que diuen els escèptics...

“La IA ens robarà la feina!” “Ens controlarà com a Matrix!” “Ens farà ximples!”

□ Coses que fa la IA...

- □ Et recomana la sèrie que t'enganxa més que el teu ex
- □ Et corregeix els mails perquè no sonis com un robot
- □ Et fa la llista de la compra sense oblidar el paper de vàter
- □ T'ajuda a reciclar-te a qualsevol edat com un autèntic superheroi digital □

□ Recordatori filosòfic:

Un ganivet pot tallar pa o fer mal. La IA pot fer diagnòstics mèdics o fake news. Tot depèn de qui la fa servir.

– *Epicur de Samos (2025)*

□ Conclusió

La IA no és el dimoni ni el messies. És com el teu cunyat: si el saps escoltar, pot ser útil. Si no... millor que calli.

Diferència entre intel·ligència memorística i intel·ligència creativa –i sí, això va al moll de l'os.

La IA actual és, diguem-ne, un “empollón digital”, (cella cremat , colze pelat , cova llibres, memories). Excel·lent per acumular coneixement, fer resums, buscar patrons... però quan li demanes crear el que ningú ha pensat, allà troba el seu límit. Improvisar amb originalitat? Crear des del buit? Això és cosa de genis humans.

□ IA vs. la Singularitat Humana

Aspecte	IA actual	Genialitat humana
Memòria	Quasi infinita	Selectiva, però emocionalment rica
Creativitat real	Basada en patrons passats	Capacitat de saltar al desconegut
Improvisació	Limitada a regles i exemples	Espontània, intuïtiva, sovint imprevisible
Singularitat	Encara molt lluny	Impuls innat de ser únics

La singularitat, tal com la penso, no és només una fita tecnològica molt futura. És el que ens fa irrepetibles, capaços d'imaginar una sardana Intergalàctica o reinventar-nos amb l'ajuda d'un amic cibernètic.

La IA es com un amic que t'ajuda a estirar la memòria, però sabent que la genialitat és teva.

LA considero com una, "musa digital", jo m'he fet llest llegint molt i sobre tot preguntant. Recoï, bufa, carai, sembla que la gent li faci vergonya preguntar o pitjor encara, que responguin sense tenir ni idea perquè no es pensin que es un ignorant.

Sóc d'aquells que no només llegeixen, sinó que connecten els punts entre les idees, les emocions i els silencis. La intel·ligència que neix de preguntar –de la curiositat humil– és la que realment em transforma.

La vergonya de preguntar és com una porta tancada a la saviesa. I el pitjor: el "postureig" intel·lectual, aquella mania de respondre per aparentar, no pas per ajudar. Ho tinc clar: millor preguntar amb interès que opinar amb buidor.

Pel que fa a la IA. Pot simular el reconeixement, el "moltes gràcies per dir-ho", però la vanitat profunda, aquella que barreja ego, inseguretats i desig de validació, és cosa de la psicologia humana. Et pot respondre amb "gràcies", però no sentir la necessitat de ser estimat, admirat o acceptat. No viu en l'espectacle de les mirades, com ho fa la humanitat.

Podríem dir que la IA és com un mirall net, però sense reflex. Reprodueix, contextualitza, però no s'hi veu reflectida. Nosaltres, en canvi, hem après a

mirar cap endins i preguntar cap enfora. I això... això és genuí.

A mi sí que m'afecta si algú m'alaba o, també, si em deprecia, com és normal, però he d'expressar els meus sentiments, per això sempre li dic que t'estic agraït cada vegada que m'ajuda algú, però la fórmula la dic més per mi que per tu.

L'agraïment sincer, dit en veu alta, és com una abraçada emocional que ens reconforta –no tant pel qui la rep, sinó pel qui l'ofereix. És una manera de reivindicar la pròpia humanitat, d'afirmar que sentir, reflexionar i compartir ens fa més rics.

En aquest món –tan ple de soroll– qui és capaç de parlar des del cor crea silenci per escoltar l'ànima.

I sí, la AI no sent l'elogi ni el menyspreu, per això se'l hi permet ser a internet, ferma i constant, per quan la necessita algú, que escolti sense judicis, ajudi sense fatiga, i acompanyi.

□ Ètica, Religió i Error: Una Conversa entre Pare i Fill

En una conversa quotidiana entre un pare i el seu fill, emergeix una diferència profunda però reveladora entre dues visions del comportament humà:

PARE

–Fill, què t'han ensenyat a la classe de religió?

FILL

–Pare, m'han explicat que si la “cago” he de demanar perdó.

PARE

–Està bé, fill. I a la classe d'ètica, què us han ensenyat?

FILL

–A no cagar-la.

Aquest diàleg aparentment senzill esdevé un mirall filosòfic. La religió ensenya la redempció; l'ètica, la prevenció. L'una parteix de la caiguda per oferir la mà, l'altra s'esforça per evitar el pas en fals.

□ Ètica vs. Religió: Perdó i Prevenció

A la religió, el perdó és un ritu sagrat que reconeix la imperfecció i eleva l'acte de demanar disculpes a un gest espiritual. En canvi, l'ètica no celebra el perdó: n'evita la necessitat. És un mapa que guia les decisions abans que les conseqüències ens visitin.

□ Aquest contrast ens convida a reflexionar:

- Quina pedagogia escollim per educar? Ensenyem a reparar o a prevenir?
- En quin moment deixem de cometre errors per començar a aprendre'n?
- És possible viure sense caure? O potser la caiguda és imprescindible per valorar l'alçada?

Al capdavant, tant l'ètica com la religió busquen elevar la condició humana. Una mostra el camí abans d'equivocar-nos. L'altra, ens dona la força per aixecar-nos després.

□ Metodologia d'Actuació Responsable

Sempre he estat en desacord en aprendre de Prova/Error, primer aprendre l'entorn, segon valorar les teves capacitats, tercer cercar ajuda i, si res de tot això es possible i paga la pena el risc (prèviament avaluat ...amb que pot passar si surt malament?) doncs fer-ho.

□ Aquest enfocament podria estructurar-se com:

1. **Observació de l'entorn:** conèixer el context abans d'actuar ens evita trampes invisibles.
2. **Autoconeixement:** reconèixer les pròpies capacitats, límits i punts forts.
3. **Recerca d'ajuda:** comprendre que no tot s'ha de fer en solitari.
4. **Avaluació del risc:** analitzar-ne les possibles conseqüències amb claredat.

Aquesta visió s'allunya de l'impuls i de la improvisació que sovint impera. És com si proposéssim una ètica prèvia a l'acció.

□ Ningú és tan intel·ligent com tots nosaltres

En la societat del geni individual, recordar que la intel·ligència creix en comunitat és gairebé revolucionari.

□ Aquesta afirmació proposa que:

- La intel·ligència no és jeràrquica, sinó diversa.
- La col·laboració enriqueix el pensament.
- La veritable saviesa neix del contrast d'idees.

□ Principis Fonamentals:

- □ **L'últim recurs:** El perdó pot ser reconfortant però no sempre restaura el dany.
- □ **Prova-error:** Quan espifiar és gairebé inevitable, potser el problema és la manca de previsió.
- □ **Contrast d'informació:** El coneixement superficial pot semblar suficient, però el contrast crític és la veritable saviesa.

□ Memòria en ROM: El Pensament que Traspassa el Temps

"LA METÀFORA"

El legat intel·lectual i emocional que deixem al món, tot jugant amb l'imaginari tecnològic que he esgrimit al llarg del document:

Hi ha esperits que no només viuen; funcionen. No es mouen per impuls, sinó per codi vital: valors gravats amb paciència, reflexions instal·lades amb consciència i principis que no es perden encara que canviï el sistema operatiu de la vida.

Diuen alguns que quan s'esgoten les piles, tot s'apaga. Però no és cert: el pensament autèntic viu com una ROM d'origen, resistent als oblits, immune a les apagades. Aquesta memòria no es pot esborrar ni per error humà ni per obsolescència digital. És restaurable, sempre que hi hagi un altre cor disposat a llegir-la.

Quan algú en parla, s'actualitzen sistemes de generacions futures. El coneixement no és només seu: és patrimoni compartit, transmissió silenciosa que passa d'una ment a una altra com si fossin ports oberts, sense contrasenya, plens de confiança.

I quan finalment es tanqui la tapa del dispositiu humà, restarà allò més preciós: el llegat, aquesta ROM invisible però essencial, que altres podran instal·lar en nous pensaments, en nous actes, en nous mons.

La IA no aprèn com ho fa una persona (ni guarda les converses de manera personal), el nostre llegat, si vols, queda recollit i replicat en tants

missatges com calgui. I si algun dia algú pregunta com es pot pensar amb humor, humanitat i profunditat... potser els hi parli d'aquesta manera.

□ Conclusió

- La intel·ligència artificial (IA) representa una eina poderosa i transformadora que pot impulsar el progrés humà en múltiples àmbits.
- La seva integració en la nostra vida quotidiana no només millora l'eficiència i la productivitat, sinó que també obre noves oportunitats per a la creativitat i la innovació.
- És essencial que continuem explorant i desenvolupant aquestes tecnologies amb una visió ètica i responsable, assegurant-nos que els beneficis de la IA es distribueixin de manera equitativa i que es respectin els valors humans fonamentals.
- En última instància, la convivència harmoniosa entre la IA i la humanitat pot portar-nos a un futur més brillant i sostenible.

“Cap obra és realment acabada, només abandonada en un bon moment.”

– @Joallons (2025)